

Kmečka trgovina

Splošno stanje kmetijskih pridelkov v okrajih Maribor levi in desni breg

Ozimna žita in oves so dala prav zadovoljivo žetev. Zrno je zdravo in kleno in je v splošnem kakovost mnogo boljše kot lansko leto. Pridetek krompirja bo pa radi deževnega vremena spomladi in pretekde suše za 30—40% manjši kot lani. Seno je bilo ob rekah in potokih poplavljenno, tako da je ponekod popolnoma nerabno, kjer pa ni bilo poplave, se ga je pa pridelalo za eno tretjino manj kot navadno, ker radi spomladanske suše ni bilo nič drobne trave. Prav tako bo otave zelo malo, ponekod nič. Koruza raste počasi, ker jo ovira, oziroma jo je ovirala suša.

Kmetovalcem se priporoča, da mislijo na pomožno krmo. Predvsem naj sejejo mnogo repe, za kar je v avgustu še čas. V jeseni pa naj sejejo veliko graharice, pomešane z ržjo in inkarnatko, kar jim bo dalo spomladi zgodaj in obilo tečne zelene krme. Krmili se naj začne že sedaj rezanica, to je mešanica sena in slame. Nadalje se priporoča odprodaja mesnate živine, dokler je še kolikor toliko ugodna cena (radi pomanjkanja krme zna biti cena nižja) in da pri živini ne trpimo izgube na dragocenem mesu. Posebno se še opozarja na tečna krmila, ki se dobe doma, to je na dodatek otrobov in bučnih tropin, posebno k beli rezanici (če je več slame kot sena).

Vinogradi kažejo dobro. Peronospora in oidija skoraj ni opaziti. Če ne bo kake nesreče, se obeta dobra vinska letina. Slabše je s sadjem, ker radi suše zeleni plodovi zelo odpadajo.

Trgovina s sadjem

se začne s 1. avgustom. Prizad je izdal izvozna dovoljenja, ki se dobe pri združenju sadnih izvoznikov v Mariboru. Za poletno sadje je rezervirana vsota pol milijona mark, kar predstavlja vrednost 250 vagonov; v celoti se bo v Nemčijo izvozilo 3000 vagonov jabolok. Cena za jabolka v razsutem stanju je na nemško-jugoslovanski meji 20 RM 100 kg, kar znaša (po tečaju marke 14.30) 2.86 din kg. Carina za 100 kg jabolok znaša 4.50 RM (za vagon 100 din), od dne 25. septembra pa 2 RM, kar zniža prvotno ceno za kakih 50 par pri kg. Tako lahko računamo, da bo najboljša cena za zgodnja jabolka okrog 2 din kg. Prizad daje sicer 25 din nagrade za 100 kg (25 par za kg) izvoženih jabolok, toda to bo šlo na račun zaslužka izvoznikov, radi česar cena pri kmetovalcu vseeno ne bo višja kot 2 din kg.

Za sveže slive je rezervirana vsota 200.000 RM, kar predstavlja vrednost okrog 80 vagonov. Cena za 100 kg svežih sliv na jugoslovansko-nemški meji je določena 25 RM, kar znaša v našem denarju 3.57 din kg. Slive se ne smejo izvažati v razsutem stanju. Tudi sorta »požegača« se za enkrat še ne sme izvažati.

Sadni izvozniki so o letošnjem izvozu sadja sklepali 26. julija pri »Meranu« v Mariboru. Na zborovanje razen izvoznikov ni imel dostop nihče. Casopisom so pa dali poročilo, da so razgovori v glavnem obravnavali nove predpise o izvozu sadja, ki jih je izdal Prizad, proti katerim so protestirali.

V krajih, kjer se je pojavil kapar San José, se bo izvoz ustavil.

Gospodarske zanimivosti

6500 kg rožmarinovega olja je po 55 din kg izvozila splitska zadruga »Pharos«. Poleg rožmarinovega olja je omenjena zadruga izvažala še kaduljino, sivkino in lovorjevo olje.

Jugoslavija prodaja Slovaški svinje in tobak. Na Slovaško se je poslalo pred kratkim 20 vagonov svinj in 10 vagonov masti. To je prvo blago, ki ga je prodala Jugoslavija svobodni Slovaški. Poleg tega namerava Slovaška kupiti v Jugoslaviji 400.000 kg cigaretnega tobaka.

Koruza se ne bo dobila več zastoj. Naš trgovski minister Tomič je rekel, da se brezplačna nakazila za hrano (koruza) pasivnih (revnih) krajev ne izdajajo več, namesto tega pa se bodo dali revnim krajem krediti (denar) za javna dela.

Cene goveje živine

Voš. Maribor debeli 3.90—5 din, poldebili 3.25 do 4 din, plemenski 4.25—5.50 din; Ptuj 3.25 do 4.50 din, Ljubljana prvovrstni 5.50—6 din, drugovrstni 5 din, slabše vrste 4—4.50 din kg žive teže.

Bikl. V Mariboru so bili biklji za klanje 3.25 do 4.25 din, v Ptuj 3—3.80 din kg žive teže.

Krave. Maribor klavne 3.50—4.50 din, plemenske 3.50—4.50 din, klobasarice 2—3 din, molzne 4—5.25 din, breje 3.50—4.50 din; Ptuj 2—3.75, Ljubljana prvovrstne 4—4.50 din, drugovrstne 3.50—4 din, slabše vrste 2.50—3 din kg žive teže.

Telice. Maribor 3.70—5.25 din, Ptuj 3.25—4.25 din kg žive teže.

Teleta. Maribor 4—6 din, Ptuj 5 din, Ljubljana prvovrstna 6.50—7 din, drugovrstna 6—6.50 din kg žive teže.

Konji

V Ptuj so lepi konji dosegli 4500 din, lepa zrebeta pa 1800 din glava.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov stare 80 do 100 din, 7—9 tednov 110—120 din, 3—4 mesece 180—240 din, 5—7 mesecev 310—450 din, 8—10 mesecev 470—515 din komad, kg žive teže pa 6—8 din. Ptuj mladi pujski 6—12 tednov stari 80—170 din glava, kg žive teže 6.75—7 din.

Pršutarji. Ptuj 7—7.50 din, Ljubljana 8—9 din kg žive teže.

Špeharji. Ljubljana domači 9—9.50 din, sremški 10—10.50 din kg žive teže.

Tržne cene

Žito. Pšenica 1.75 din, rž 1.50 din, ječmen 1.50 din, koruza 1.25—1.50 din, oves 1 din, proso 1.75 din, ajda 1.50 din, fižol 2.50—4 din kg na mariborskem trgu; na ljubljanskem trgu pa pšenica 1.90—2.10 din, ječmen 1.95—2.20 din, rž 1.95 do

BATERIJE CROATIA

žepne anodne-ogrevače, izdeluje samo domača tvornica

IVAN PASPA I SINOV
ZAGREB, NOTURAŠNA 69

2 din, oves 1.95—2.30 din, koruza 1.65—1.85 din, fižol 4 din kg.

Krma. Maribor sladko seno 60—70 din, kislo seno 50—60 din, lucerna 70 din, pšenična slama 35—40 din stot. Ljubljana seno 60—80 din, slama 50 din stot.

Kože. Ljubljana goveje 12 din, telečje 16 din, svinjske 11 din kg.

Drva. Ljubljana 90—110 din kub. meter.

Sadje. Jabolka 4—6 din, hruške 4—6 din, češnje 4—6 din, marelice 4—8 din, breskve 4—10 din, grozdje 20 din kg na mariborskem trgu; liter češenj 2—3 din, borovnic 1—2 din, malin 4 do 5 din, ribeza 2—2.50 din, ringlo 2 din.

Zelenjava ima od zadnjega poročila nespremenjene cene.

Sejmi

7. avgusta živinski in kramarski: Svetina — 8. avgusta tržni dan s svinjami: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Ljutomer, Maribor — 9. avgusta živinski in kramarski: Zalec; svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 10. avgusta živinski in kramarski: Turnišče, Brežice, Gornja Radgona, Podčetrtek, Razkrižje, Slovenjgradec — 11. avgusta svinjski: Maribor — 12. avgusta svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Sv. Jurij pri Celju.

Razgovori z našimi naročniki

Sosed si lasti razen pravice vožnje tudi pravico košnje. M. M. Kupili ste parcelo zemlje, pri čemer vam je prodajalec povedal, da ima sosed pravico vožnje preko te parcele. V zemljiški knjigi ta pravica, odnosno breme ni vpisano. Sosed pa nele vozi preko vaše parcele, marveč tudi kosi travo, ki zraste na zadevni cesti. Slišali ste, da so se sinovi prodajalca svoječasno temu upirali, natančneje pa ne veste, kako je bilo. Sosed trdi, da je celo cesto priposestvoval, ker da jo že 30 let »rabile«. Vi ste kupili parcelo s cesto vred, ste vključeni kot njen lastnik in tudi plačujete vse davščine. — Služnostno pravico vožnje preko kupljene parcele morate sosedu priznati, čeprav ni v zemljiški knjigi vpisana, kajti prodajalec Vas je na njo opozoril in bo sosedova trditve, da je to pravico že 30 let izvrševal, skoro gotovo resnična. Kar se tiče sosedove trditve, da je cesto že 30 let »rabila«, s čimer hoče najbrž reči hasnoval, se najprej točno informirajte pri prodajalcu, ali je sosed cesto izključno hasnoval (kosil travo) res že 30 let, javno, brez prošnje in brez sile. Le v slednjem primeru bi bil sosed priposestvoval lastniško pravico do ceste, ali vsaj pravico košnje, čeprav ste vi vpisani kot lastnik (preje pa prodajalec) in je le prodajalec plačeval, odnosno zdaj vi plačujete davke od cele parcele s cesto vred. — Ako vam je prodajalec zamolčal sosedovo pravico košnje, ste upravičeni zahtevati od prodajalca primerno odškodnino; enako, ako bi bil sosed priposestvoval lastniško pravico do ceste ter jo zoper Vas uveljavljal. Ako bi vi sosedu branili košnjo ter bi Vas sosed morda tožil, naznanite spor tudi prodajalcu, da vam pomaga v pravdi. — Ako po dobijenih informacijah sosed pravice košnje še ni priposestvoval, bi mu je zamogli braniti učinkovito le s tako zvano negativno tožbo, ako se zlepega ne moreta domeniti.

Slaboumni oče izročil posestvo drugemu sinu skoraj zastoj. M. F. Ako je navedeni oče res radi blaznosti preklican, tedaj ne more sam skleniti nikake veljavne izročilne pogodbe, marveč mora sodelovati njegov skrbnik, skrbstveno sodišče pa mora pogodbo odobriti. — V kolikor je prevzemnik pri zapuščinski razpravi uveljavljal svojo terjatev iz naslova posojil očetu, ne bo mogoče to izpodbijati, ako oče sam trdi, da je posojilo res dobil, vi pa nimate zanesljivih dokazov, da gre le za oškodovanje drugih bratov, odnosno sinov. — Ako je bilo izročeno posestvo morda že v zapuščinskem postopanju ocenjeno po sodnih cenilcih, ne bo težko izračunati,

ali in v koliko vsebuje izročilna pogodba hkratu darilno pogodbo, odnosno, ali in v koliko so ostali sinovi-bratje oškodovani na svojem nujnem dednem deležu. Pri starih otrokih znaša nujni dedni delež eno osmino tiste imovine, ki bi jo bil oče zapustil, ako ne bi bil sklenil grajane izročilne pogodbe. Za časa življenja izročitelja ne morejo nujni dediči ničesar ukreniti (razen da dajo morda in svrhu zavarovanja dokaza o pravi vrednosti izročene posestva to posestvo oceniti), marveč morejo svoj nujni delež zahtevati (od prevzemnika) šele po smrti izročitelja-očeta. — Kaj drugega seve bi bilo, ako je oče sam sklenil izročilno pogodbo in je sodišče skrbstveno-oblastno ne bi bilo odobrilo; v tem primeru sploh ne bi bila veljavna. Oče v ostalem lahko svoje posestvo izroči komur sam hoče; skrbstveno sodišče bo gledalo predvsem na interese očeta, ne pa na interese morda oškodovanih drugih otrok.

Sprejem v topničarsko podčastniško šolo. S. A. S. R. V navedeno šolo, ki se nahaja v Cupriji, se letos sprejemajo gojenci, rojeni v letih 1918 do 1921. Prošnje morajo nasloviti na poveljstvo pristojnega vojnega okrožja (taksirane z 10 din) najpozneje v prvih dneh septembra. Priložiti morajo domovnico, krstni list, šolsko spričevalo (dovršiti so morali osnovno šolo z najmanj dobrim uspehom); ako ne prihajajo neposredno iz šole, tedaj tudi npravnstveno spričevalo; samski list; pismeno odobrenje staršev, da sme vstopiti v navedeno šolo (taksirano z 20 din in overovljeno od občine); pismeno in overovljeno obvezo staršev ali varuha, da bodo povrnili državi prizadane stroške, ako bi kandidat po pregledu ali sprejemu v šolo odstopil pred položeno prisego.

Usoda lastnice na dražbi prodanega posestva. Odškodnina za setev? Z. M. Kdor kupi na dražbi kako posestvo, je upravičen — čim izpolni dražbeno pogoje (v glavnem se zahteva, da položi najvišji ponudek) — zahtevati, da se mu izroči izdraženo posestvo v posest. V zvezi s tem sme zahtevati od bivšega lastnika, da se s posestvom odstrani. Seve sme zahtevati tudi odstranitev sina in vnukov bivšega lastnika. — V kolikor je sin bivšega lastnika pred dražbo zasejal nekaj njiv, sam kupil seme, tam obdeloval zemljo s svojo živino, žal ni upravičen zahtevati plačila semena in dela od izdražitelja posestva. Seme je z vsaditvijo postalo last bivšega lastnika, pravica le-tega do posevkov je pa z domikom prešla na izdražitelja. Za delo po dražbi, odnosno domiku bi pa sin lahko zahteval od izdražiteljev plačilo zneska, za katerega je izdražitelj s tem